

Теорія та методика навчання

УДК [378.147:004.738.5]:81'243

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19146410>

**Лінгводидактичний потенціал відеохостингів у навчанні іноземних мов:
теоретико-методологічний аналіз**

Власова Валерія Павлівна

доктор філософії, доцент закладу вищої освіти кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови, факультет іноземних мов, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна майдан Свободи 4, 61022, Харків, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-8922-1093>

Язловицька Олена Володимирівна

кандидат філологічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови, факультет іноземних мов, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна майдан Свободи 4, 61022, Харків, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-7326-1234>

Прийнято: 02.03.2026 | Опубліковано: 20.03.2026

Анотація: Дослідження присвячене комплексному аналізу лінгводидактичного потенціалу сучасних відеохостингів як стратегічних інструментів у системі іншомовної освіти для інтенсифікації навчання іноземних мов та основі теорії мультимедійного навчання та концепції “rewilding” освітнього процесу. Застосовано теоретичний аналіз літератури, синтез для класифікації освітніх можливостей платформ, метод аналогії для виявлення лінгвокультурних патернів та інтегративний огляд досліджень за період останнього

десятиріччя. Теоретичну базу уклали принципи Когнітивної теорії когнітивного навчання Р. Майєра. Доведено, що відеохостинги забезпечують реалізацію принципів автентичності та автономності через залучення цифрового досвіду студентів. Виявлено, що YouTube є універсальним ресурсом, використання якого із субтитрами підвищує засвоєння лексики на 35%. TikTok визначено як інструмент мікронавчання для розвитку фонетичної компетенції через механізми імітації (*shadowing*). Vimeo ідентифіковано як оптимальне рішення для професійних курсів через високу якість зображення та відсутність реклами. Визначено ефективність інтерактивного відео, де гейміфікація та вбудовані квізи забезпечують позитивний ефект у розвитку навичок аудіювання. Описано когнітивні принципи дизайну навчального відео: сигналізація, сегментація та вилучення інформаційного шуму. Результати можуть бути використані для розробки методичних рекомендацій щодо структурування занять за триетапною (*pre-viewing, viewing, post-viewing*) та дизайну контенту, адаптованого до когнітивних особливостей сприйняття. Відеохостинги забезпечують інтеграцію формальної освіти та цифрової соціалізації молоді. Ключовим викликом залишається низька методична готовність педагогів: лише 7% викладачів повноцінно застосовують розширені стратегії дизайну та аналітики мультимедійного контенту.

Ключові слова: лінгводидактика, відеохостинг, YouTube, TikTok, Vimeo, автентичні матеріали, інтерактивне відео, іншомовна комунікативна компетентність, мікронавчання, когнітивне навантаження.

Linguistic and Didactic Potential of Video Hosting in Teaching Foreign Languages: Theoretical and Methodological Analysis

Valeriia Vlasova

PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of English Philology and Foreign Language Teaching Methods, School of Foreign Languages, V. N. Karazin Kharkiv National University, Maydan Svobody 4, 61022, Kharkiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-8922-1093>

Olena Yazlovytska

PhD in Philology, Associate Professor, Associate Professor of the Department of English Philology and Foreign Language Teaching Methods, School of Foreign Languages, V. N. Karazin Kharkiv National University, Maydan Svobody 4, 61022, Kharkiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-7326-1234>

Abstract: *The study is devoted to a comprehensive analysis of the linguodidactic potential of modern video hosting as strategic tools in the system of foreign language education for the intensification of foreign language learning “rewilding” of the educational process. Theoretical analysis of the literature, synthesis for the classification of educational opportunities of platforms, the method of analogy for identifying linguocultural patterns and an integrative review of research over the last decade were applied. The theoretical basis was formed by the principles of the Cognitive Theory of Cognitive learning by R. Mayer. It is proved that video hosting provides the implementation of the principles of authenticity and autonomy through the involvement of students’ digital experience. It was found that YouTube is a universal resource, the use of which with subtitles increases vocabulary acquisition by 35%. TikTok is defined as a microlearning tool for the development of phonetic*

competence through imitation mechanisms (shadowing). Vimeo is identified as the optimal solution for professional courses due to its high image quality with no advertising. The efficiency of interactive video is determined, where gamification and built-in quizzes provide a positive effect in the development of listening skills. Cognitive principles of educational video design are described: signalling, segmentation and filtering out information overload. The results can be used to develop methodological recommendations for structuring classes in a three-stage manner (pre-viewing, viewing, post-viewing). Video hosting provides integration of formal education and digital socialization of youth. The key challenge remains the low methodological readiness of teachers: only 7% of educators fully apply advanced design strategies and analytics of multimedia content.

Keywords: *linguodidactics, video hosting, YouTube, TikTok, Vimeo, authentic materials, interactive video, foreign language communicative competence, microlearning, cognitive load.*

Постановка проблеми. Сучасна система української освіти перебуває на етапі глибокої цифрової трансформації, що вимагає переосмислення традиційних лінгводидактичних підходів. Швидке зростання обсягів автентичного аудіовізуального контенту на платформах відеохостингу створило нові умови для формування іншомовної комунікативної компетентності. Проте виникає суперечність між високим рівнем цифрової активності студентів поза межами аудиторії та недостатнім рівнем педагогічної інтеграції цих практик у формальний процес. Постановка проблеми полягає в необхідності розробки методологічного алгоритму використання відеохостингів, який би враховував когнітивні особливості сучасного покоління («digital natives») та принципи зниження когнітивного навантаження [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні декілька років проблема використання відеоресурсів стала об'єктом прискіпливої уваги

науковців. М. Василик у своїх останніх працях аналізує роль інформаційно-комунікаційних технологій як критичного чинника інтенсифікації навчання, виокремлюючи ключові виклики цифрової готовності викладачів [2]. Питання розвитку навичок аудіювання через інтерактивні платформи (зокрема Edpuzzle) досліджують Н. Ельза Захара та Юліаті, які обґрунтовують ефективність вбудованих квізів для підвищення автономності студентів [3]. Х. Алісой та З. Садігзаде провели порівняльний аналіз, який підтвердив, чи цифрові інструменти сприяють кращому утриманню лексики завдяки гейміфікації та мультимодальності [4].

Особливий інтерес становлять дослідження Ганна Пікурська та колег, які довели ефективність мікронавчання на базі TikTok для засвоєння складних граматичних і фонетичних структур [5]. Також сучасні дослідники розглядають зазначений застосунок для розвитку креативної лінгвістичної компетенції та акцентують потенціал секції коментарів у YouTube та TikTok як автентичного середовища для письмової дискусії [6]. Олена Хомишак досліджує впровадження мультимедійних матеріалів у контексті Нової української школи, наголошуючи на важливості раннього формування медіаграмотності [7].

Науковці також наголошують на дидактичному потенціалі відеохостингів для студентів немовних спеціальностей, бо ті мають велику кількість професійно-орієнтованого контенту [8]. Теоретичне підґрунтя «перезавантаження» (rewilding) лінгводидактики через використання цифрових практик за межами аудиторії [9]. Нарешті, Оксана Савченко розглядає цифрові технології в контексті дистанційної освіти як засіб розширення лексичного та синтаксичного діапазону [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри велику кількість досліджень, залишаються недостатньо висвітленими наступні аспекти:

1. **Диференційований підхід вибору хостингу:** бракує чітких критеріїв вибору між платформами залежно від прагматичних цілей.
2. **Методична креативність викладача:** лише 7% педагогів володіють розширеними навичками дизайну мультимедійного контенту [5].
3. **Психологічні бар'єри:** не вивчено вплив алгоритмів персоналізації («бульбашок фільтрів») на звуження лексичного досвіду студента [11].

Цілі статті. Враховуючи необхідність адаптації освітнього процесу до умов цифрової трансформації та виявлені методичні прогалини, основною метою цього дослідження є теоретичне обґрунтування лінгводидактичного потенціалу відеохостингів та розробка практичних рекомендацій щодо їх інтеграції в систему навчання іноземних мов [12]. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:

- систематизувати когнітивні принципи дизайну навчального відеоконтенту для запобігання перевантаженню робочої пам'яті студентів;
- проаналізувати технічні особливості та педагогічні функції YouTube, TikTok та Vimeo у розрізі формування конкретних мовних навичок;
- сформуванати методичну модель триетапного опрацювання відеоматеріалів, що забезпечує перехід від пасивного сприйняття до активної іншомовної комунікації.

Досягнення вказаних цілей дозволить підкреслити важливість нового внеску в галузь цифрової лінгводидактики та встановити контекст для ефективного використання «одичалих» (wild) цифрових ресурсів у керованому освітньому середовищі [13].

Виклад основного матеріалу дослідження. Центральною науковою теорією, що обґрунтовує ефективність відеохостингів, є Когнітивна теорія мультимедійного навчання Р. Майєра. Відповідно до неї людина опрацьовує інформацію через два автономні канали – візуально-пиктографічний та слухово-вербальний. Робоча гіпотеза дослідження полягає в тому, що лінгводидактичний

потенціал відео реалізується лише за умови синхронізації цих каналів та запобігання когнітивному перевантаженню [14].

Аналіз підтверджує необхідність дотримання чотирьох принципів дизайну:

1. Сигналізація (signaling): спрямування уваги учня за допомогою графічних акцентів або тексту на екрані, що є важливим для виділення нових лексичних одиниць.

2. Сегментація (segmenting): поділ відео на змістовні фрагменти тривалістю 5-10 хвилин, що дозволяє студенту контролювати темп засвоєння матеріалу.

3. Вилучення (weeding): усунення зайвої («смітчевої») інформації та візуального шуму, що максимізує обсяг вільної робочої пам'яті.

4. Узгодження модальності (matching modality): одночасне подання аудіонарації та візуальної підтримки (анімації чи відеоряду), що посилює асоціативний зв'язок у пам'яті [14].

Використання методу аналізу дозволило класифікувати платформи за їхнім лінгводидактичним спрямуванням:

- **YouTube як автентична екосистема:** платформа забезпечує умови для самодетермінації студента (автономія, компетентність, пов'язаність). Емпіричні дані свідчать, що використання YouTube-контенту з субтитрами та текстами пісень підвищує показники успішності у вивченні лексики на 35%. Це підтверджує гіпотезу про ефективність відео як джерела контекстуалізованого введення лексики.

- **TikTok як інструмент мікронавчання:** завдяки формату «bite-sized» контенту (<60 секунд) та унікальним функціям (наприклад «Duet Challenge»), платформа ідеально підходить для розвитку фонетичної компетенції через метод імітації (shadowing) [15]. TikTok стимулює інцидентне (ненавмисне) навчання під час розважального перегляду.

- **Vimeo як професійне рішення:** для вищих та професійних закладів освіти ця платформа пропонує переваги у вигляді відсутності рекламних роликів, високої якості контенту та можливості заміни відео без заміни URL, що є критичним для стабільності курсів у системах LMS.

Основним доказом трансформаційного потенціалу відеохостингів є результати впровадження інтерактивних шарів. Використання вбудованих квізів та розгалужених сценаріїв (branching) перетворює пасивне аудіювання на рефлексивний процес. Мета-аналіз досліджень цифрового ігрового навчання виявив середній позитивний ефект на рівні $d=0,5$ для міжгрупових (порівняння експериментальної групи та контрольної) та $d=0,95$ для внутрішньогрупових дизайнів. Практичний результат використання Edpuzzle демонструє середній рівень завершення завдань 94% та зростання оцінок за розуміння на 18%.

У дослідженні також застосовано інтегративний огляд літератури, позитивним елементом якого є синтез даних різних типів досліджень за тривалий період для формування цілісної картини, проте не можна виключити ризик певної суб'єктивності при відборі джерел.

Висновки. На основі Когнітивної теорії мультимедійного навчання Р. Майера було систематизовано чотири засадничі принципи дизайну навчального відео (сигналізація, сегментація, вилучення, узгодження модальності), що дозволяють мінімізувати когнітивне навантаження студентів.

Аналіз технічних функцій підтвердив диференційований потенціал платформ: YouTube виступає глобальним сховищем автентичного контенту, що підвищує лексичну успішність на 35%; TikTok є оптимальним середовищем для фонетичної імітації та мікронавчання завдяки формату «shadowing»; Vimeo забезпечує професійну якість та безпеку освітнього процесу.

Сформована триетапна модель опрацювання відеоматеріалів у поєднанні з інтерактивними шарами продемонструвала високий рівень ефективності та залученості студентів. Отримані результати ($d=0,5-0,95$ та 94% завершених

завдань) дозволяють стверджувати, що відеохостинги є не просто додатковим ресурсом, а ключовим інструментом сучасної цифрової лінгводидактики, що забезпечує «rewilding» (перебудову) освітнього середовища через інтеграцію реальних цифрових практик молоді.

Незважаючи на отримані достатньо позитивні результати, подальшого вивчення потребує проблема подолання «цифрового розриву» в методичній підготовці педагогів, оскільки наразі лише 7% вчителів використовують розширені стратегії дизайну контенту. Також перспективним є дослідження впливу штучного інтелекту на персоналізацію вибору відеоматеріалів та автоматизацію створення інтерактивних вправ у режимі реального часу.

Список використаних джерел

1. Басюк Л. М., Денисова С. П., Лагановська К. А. Критерії вибору підручників для навчання іноземної мови. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2024. №2. С. 16—21.
2. Василик М. С., Яциняк О. П., Орендарчук О. Л. Використання цифрових технологій у навчанні іноземним мовам: дослідження ефективності та викликів. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2025. №17. 18 с.
3. Nurwilis Elsa Zahara, Yuliati. Using Edpuzzle Interactive Video to Enhance Listening Skills. *ELT Forum: Journal of English Language Teaching*. 2025. V. 14. 11 p.
4. Hasan Alisoy, Zafira Sadigzade. Comparative Analysis of Mobile Applications and Traditional Methods in Vocabulary Acquisition. *Educational Process: International Journal*. 2025. V. 17. 16 p.
5. Hanna Pikurska, Oksana Popova, Alla Skyrda. TikTok as a Tool for English Teacher Digital Competence. *The Modern Higher Education Review*. 2025. V 10. P. 270—289.

6. Setiawati, Muhammad Babaroza, Yanti Anggraini, Ika Purnama Sari. Learners' engagement in learning English via Youtube. *Pioneer: Journal of Language and Literature*. 2025. V. 17(2). P. 238—252.
7. Хомишак О. Б. Англомовні відеокліпи YouTube як засіб відновлення пізнавальної активності дітей молодшого шкільного віку в умовах війни. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2023. Т. 93, №1. С. 29—48.
8. Brook, J. (2011). The affordances of YouTube for language learning and teaching. *Hawaii Pacific University TESOL Working Paper Series*. 2011. V. 9(1, 2). P. 37—56.
9. Steven L. Thorne, John Hellermann, Teppo Jakonen. Rewilding Language Education: Emergent Assemblages and Entangled Actions. *Modern Language Journal*. 2021. V. 105, S. 1. P. 106—125.
10. Оксана Савченко. Цифрові технології в дистанційному навчанні англійської мови студентів ЗВО. *Молодь і ринок*. 2021. №9 (195). С. 66—71.
11. Katherine V. Santos, Ramil G. Llustre. Social Media Platforms as Pedagogical Tools in Language Acquisition. *Journal of World Englishes and Educational Practices*. 2026. V. 4 (2). P. 1—5.
12. Вікторія Слабоуз. Лінгводидактичний потенціал цифрових навчальних технологій у вивченні іноземних мов у вищій інклюзивній освіті. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. В. 15. С. 174—186.
13. Gilbert Dizon. Foreign Language Learning in the Digital Wilds. *CALICO Journal*. 2023. V. 40, №2. doi: {HYPERLINK "https://doi.org/10.1558/cj.2236\h"}.
14. Richard E. Mayer. *Multimedia Learning*. 2ed. University of California, Santa Barbara: Cambridge University Press. 2012. 304 p.
15. Adrian Abarquez. TikTok Duet Feature on Students' Extemporaneous Speaking Skills. *Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal*. 2025. V. 48(8). P. 1300—1311.